

PRIKAZI IZ LITERATURE

Škorić — Mihalić — Anić: OSNOVI AGRİKULTURE
Sveučilište u Zagrebu. 1969. str. 212.

Posljednje decenije došlo je do veće specijalizacije na poljoprivrednim fakultetima i do formiranja novih profila kadrova. Stvoreni su i novi predmeti neuobičajeni ranije. Odnosno, pored onih klasičnih predmeta uvedeni su i novi s drukčijim nastavnim sadržajem, koji obuhvataju delove više naučnih disciplina.

U SAD-u 1957. godine pojavila se knjiga Dunham-a: Introduction to Agronomy (uvod u agronomiju), pregled agronomije za studente koji počinju da studiraju poljoprivredne nauke.

Posle 1961. godine u SSSR-u objavljeni su udžbenici ratarstva za studente stočarskih fakulteta. Prema nastavnim planovima i sadržaj nastavne materije je različit. Tako, obrađuje se pedologija s osnovama opšteg ratarstva, opšte ratarstvo s agrohemijom, ratarstvo (opšte i posebno) i sl.

I u nas postoje ovakvi predmeti na različitim fakultetima odnosno odsecima, grupama i smerovima.

Autori ovog udžbenika profesori Škorić-Mihalić-Anić, bili su inicijatori da se na stočarskom i poljoprivrednom — ekonomskom smeru na mesto kurseva pedologije, opšteg ratarstva i ishrane bilja uvede jedan jedinstveni predmet pod ovim nazivom (osnovi agrikulture). Zajednički su formirali i predaju takav jedinstven predmet na Poljoprivrednom fakultetu u Zagrebu i prema nastavnom programu napisali su ovaj udžbenik.

U prvom delu pored pojmova o biljnoj proizvodnji i njenoj karakteristici obrađena je klima odnosno klimatski vegetacijski faktori: svetlost, toplota, voda, vazduh i vetrovi, a potom klimatska slika Jugoslavije s poljoprivrednog gledišta.

U drugom delu obrađeno je zemljište kao supstrat za gajenje useva i onaj faktor na koji najjače delujemo, menjimo ga obradom i đubrenjem. Date su fizičke osobine zemljišta i njihov značaj za plodnost, hemijska svojstva i fertilizacija, kao i značaj mikro organizma za plodnost.

U delu o zemljištu iznešeni su i najvažniji tipovi zemljišta, naročito oni koji su interesantni za poljoprivrednu proizvodnju (černozem, smonica i dr.) pedagoške karte, bonitiranje zemljišta i staništa.

U trećem delu data je biljka kao osnovni faktor biljne proizvodnje, s naročitim osvrtom na fotosintezu kao bazični biohemijski proces, zatim stvaranje prinosa, setva.nega, borba protiv korova i sistemi biljne proizvodnje. Na kraju veoma kratko prikazuje se domaća životinja i čovek, kako bi se mogla shvatiti njihova uloga u agrobiocenozi.

Prezentiran je i popis najvažnije literature (novijeg datuma) i pedološka karta Jugoslavije.

Pojam udžbenika u pedagoškoj literaturi različito se definiše. Možemo se složiti s onom definicijom, da je udžbenik nastavno sredstvo u kome je

naučno izložena materija određenog predmeta prema nastavnom programu. Znači kvalitetan udžbenik je jedan od važnijih izvora saznanja, čiji se tekst dopunjuje živim nastavnikovim izlaganjem.

Nastavna materija je izložena sistematski, pregledno i jasno. Sadržaj slo-
žene materije je na nivou sadašnjih dostignuća naučno istraživačkog rada i
savremene prakse. Može se sa sigurnošću konstatovati da je naučnost i aktu-
elnost izložene materije na najvišem nivou. Pisci su iskoristili svoje bogato
nastavničko i naučničko iskustvo pri pisanju ovog udžbenika.

Smatramo da bi autori mogli u buduće pojedine delove nastavnog sadr-
žaja prikazati opširnije, a ne izvodno kao što je to ponegdje u ovom udžbe-
niku. Svuda gde ima nagovještaja enciklopedijskog prikazivanja, treba se
truditi da se ono što je moguće izbegne.

Dobro bi bilo da se literatura stavi iza svakog poglavlja, a ne kako se u
nas praktikuje na kraju. Mesto popisa najvažnije literature, možda bi dobro
bilo staviti onu literaturu koja se preporučuje, koja bi omogućila da se iz-
vesna saznanja prošire. Ovde treba voditi računa da se ne preteruje, već da
to bude ono stvarno što znatno doprinosi i koristi studentu.

Veoma korisno bi bilo da se da i rečnik u kome se objašnjavaju nepo-
znati stručni pojmovi i termini. Ovo može biti posle svakog poglavlja ili na
kraju knjige (ovo posljednje je više zastupljeno). Ima mišljenja da je najbo-
lja kombinacija dati objašnjenje posle svakog većeg poglavlja, a na kraju
knjige dati registar s oznakom strane na kojoj je iznet odnosno objašnjen
dotični pojam ili termin. Poznato je, da se korišćenje rečnika ubraja i u
kulturu rada na knjizi i time na vaspitno delovanje studenata.

Međutim, i pored ovih malih napomena smatramo da će ovaj udžbenik
veoma dobro poslužiti studentima ratarskih odseka i diplomiranim inženje-
rima kao koristan repetitorij. Takođe, Osnovi agrikulture je lep prilog našoj
udžbeničkoj kao i stručnoj literaturi, koja nije bogata u ovom pogledu.

B. M.

U drugom delu obrađeno je zemljište kao supstrat za razvijanje života i
onaj faktor na koji najviše deluje, mjesto i dubina. Date
su fizike osobine zemljišta i njihov značaj za plodnost, hemijska svojstva i
fertilizacija, kao i značaj mikroorganizama za plodnost.

U delu o zemljištu izneseni su i najvažniji tipovi zemljišta, naročito oni
koji su interesantni za poljoprivrednu proizvodnju (černozem, saponica i dr.)
pedagoške karte, pomilane zemljišta i stanja.

U trećem delu data je dijela kao osnovni faktor biljne proizvodnje, a na-
ročitim osvrtom na fotosintezu kao partični biokemijski proces, zatim stvar-
nje priplaza, stvaranje bora protiv korova i sistemi biljne proizvodnje. Na
kraju veoma kratko prikazuje se domaća životinja i čovek, kako bi se mogla
shvatiti njihova uloga u agrobiocenozu.

Prezentiran je i popis najvažnije literature (novog datuma) i pedagoška
karta Jugoslavije.

Pojam udžbenika u pedagoškoj literaturi različit se definiše. Možemo
se složiti s ovom definicijom, da je udžbenik nastavno sredstvo u kome je